Nr. 50 Neue Jüdische Zeitung. פיערטער יאהרגאנג.

נייע יידישע צייטונג

דיא „נייע יידישע צייטונג" ערשיינט יעדען מאנטאג אונד דאנערסטאג.

פרייז אונזערער אבאנירונג: מיט אויסגעשריבענע פרייז:
אנגעהויבן 7 טל. — קר.
אלעמיהלהיין 3 „ 50 „
אייזעלעמיהלהיין 1 „ 75 „

דיא רעדאקציאן אונד אדמיניסטראציאן בעפינדעט זיך Schiffmannsgasse 6, Budapest, וואהין אויך דיא פרענומעראציאנס „עפלדער צו זענדען זינד".

איזעראטע ווערדען בילליגסט בערעכנעט.

Budapest, Donnerstag 3. April 1884. שנת תרמ"ד לפ"ק. ב"ה בודאפעסט ח ניסן

פאם צענלעדער קראוואלל.

ווענן דער שקאנדאלע אין צענלעדער האט דער דאר"טיגע בירגער-מייסטער אבגעראנגט, דער וויצע-נעשפאן דעם פעסטער קאמיטאטעס האט אנגע-אר"דנט, דאסס דיא רעפערענטענאנטן איינסטוויילען איינען שטעללפערטרעטער איינזעטצע. דער קעמש-קעמטער גערכטסהאף האט דען בעצירקס-כיכטער פאטראן דער דיא: אונטערזוכונג מיט אייפער גע-פירט האט. אנגעוויעזען, דיא אונטערזוכונגסאכטען אונד דיא איינגעשעריטען פערהאנען זאפארט נאך דעשקקעמטע אבצולעפערן. ווא דער גערכטס-האף דעלבסט דיא אנגעלעגענהייט אין דיא האנד נעדרטען ווירד; דענן עס זינד אויך זאלכע ליידע צו פערהאדען. דיא פילליכט אין צענלעדער איינען נייען שקאנדאל מאכען קאנטען. דיא צום בייספיעל דער אבגעשאטטרטען פאמאן אונד דער קאמיטאטס-פשקאל. עס זינד שאן 130 פערהאנען פערהאנדלט אונד דאנן 14 פאן דען איינגעגאנגענען בריעפען מאן שאן נאך קעשקקעמט. — אויך אים הייזנען אב-נעפרדנעטענהייט האטטען דיא צענלעדער נעשיכ-טע מאנאטע אין קלייניע נאכשפיעל נעגאנגען דער אלס אוריבערער דעם קראוואללס בעפראב-טעט ווירד, זאללטע אן דיעזעם מאנט איינע רעדע האלטען דא וואללטען דאנן דיא אבגעפרדנעטען אינגאן. דאנסט אונד פראגאי אהן צום שווייגען ברינגען דורך דיא רופע: „איינען לייגנער ברינגען דיא אבגעפרדנעטען ניכט אנצוהאנדלן." עס וואר אבער שאן צווייא אדער אונד סעללס רעדע וואורדע אויף דיעזעמאנ פערשאבען. אלס סעללר אים דעם זיטצונגסאאל אין דען נאנז קאם, טראט אדם האנסל עטפעגען אונד נאנגטע אהן איינען פיינלינג (ווייל ער זיך ניכט הועלדיגען וואללטע.) סעללר גינג שנעלל ווייטער. דא טראט פראגאי אויף אהן צו אונד מאכטע אדם האסוולבע קאמפלימענט. סעללר פינג אן מערר צו לויפען אדם צו נעהען; דאך אם טהאטע שאאנד אנראן — דער אין נראנ-סער קרעפטיגער מאנן אויס. אן דעם סעללר פאר-אבגעהיטען וואללטע. אלס ער אידן מיט דען ווארטען אנרופט: „הי, הי, איך האבע אייגען עטוואס צו זאגען!" סעללר בלייב שטעהען אונד זאגטע אדם: „בטראכטען זיא זיך. אלס אב זיא מאן מיר נאזענשטיבער (שנעלקען) בעקאמטען העטטען אונד וועגן דיא מיר קיינע קוייטטונג דאריבער געבען וואללען, אהנע דיא ערהאלטען צו האבען, זא ווערדע איך זיא נלייך נאזענשטיבערן!" סעללר ליעף גן זא שנעלל דאאגען דאסס ער דיא זאהלען מאן דען שוהען פערלאר.

נאכדיעם סעללר שטיעב איינען בריעף אן דען פרעזידענטען דעם אבגעגרדנעטענהייטס, וואריין ער בישטעם זיינע אטטעסטעטע צו שיקען. עס וואורדע גן אין איינער נעהיטמען זיטצונג דער אב-געפרדנעטען בעשלאססען, דא דיא אבע קיינע ווייטערען פאלגען האבען ווערדען, נכט ווייטער דאר"בער צו פערהandעלן. דיא אבע וואר אבער נאך נכט צו ענדע האמטט; דענן אין נייער שאאר-דאל פאנד שאאטט, אבער וועלכען מאן בע-ריכטעט;

קוים וואר דיא סעללר שטוציעטע אינס ריינע נעבראכט, וואר שאן וועדער דא נאססע אין אנשטטעלבארער נעהיטע רעם פארלאמענטס-נעבייטדס דער שיפלאטען איינעס שקאנדאלאזן פר"איינטסטס, וועלכע נכסט נעריינגערעס אלס דיא לבענסנעפערלרכע דראהונג אינס אב-נעפרדנעטען וואר. דער אבגעפרדנעטע אטטא הערמאנן וואורדע נעמליך דורך צוויא שיכער וועדראוואוס צערטסט וואר מאנן דאנן סהעסליך בעשטאפט אונד שליעסליך אנזאר מיט איינעס גע-לאדענען רעוואלווער בעדראהט, זא דאס דער אבער-פאלכעגע דיא היטפע דער פאליציא אין אנשפרוך נעהמען אונד איינען דער אטטענטעטער פערהאפ-טען לאססטן מוסטטע.

וויא בעקאנגט האט דער אבגעפרדנעטע אטטא הערמאנן שאן פאר איינגען וואכען אין אפ-פענער יזאצונג דעם אבגעפרדנעטענהייטס דארוף הינגעוויעזען. דאס דיא אנטיסעמ"טישען אבגעפרד-נעטען מיט נאנץ פרעמדן פערזאנען אין דען נענ-נען דעם הייזעס אידרע צוזאמענקנפפען אבהאל-טען, וואריין דאנן דער פרעזידענט דען קוויטטאנ-אינגעפרדערט האט, זאלכע אינדרינגלינגע פער-נער אבצישאפפען. דער קוויטטאנט קאם אויך דיע. זער וויזיגע דעם פ"עזידענטען נאך אונד זא בעשאה-ע. דאס אין מיטאר ביישער דעם „פענטעלנשען." נאמענס עמיל סעמענע, ערסט פאר איינגען מאנען אונס-עוויזען וואורדע.

הייטע פארמיטאגס אום האלב 12 אוהר הייעלט זיך אים ביבליאטהעקצימער אין אנדערער „פענטעלנשען;-טיאר-ביישער נאמענס ווילהעלם קלאר, איף. אלס פלאטצליך דער אבגעפרדנעטע הערמאנן אין בעגלייטונג דעם קוויטטאנס אינס צימטער טראט: „דאס איטט ערז" אויף דיא מיט-ארבייטער דעם „פענטעלנשען;" אין מטרקוס מאכטע. דער קוויטטאנ טראט אויף קלאר צו אונד ריכטעטע אן איהן דיא פראגע, וואס ער דארט זוכטע. דער אבגעשפראכענע אנטוארטעטע, ער וויא מיט דעמזעלבען רעכט וויא דער הערר אבגעפרד-נעטע אים הייזע, אלס שוריגאלטס, דער קוויטטאנ בעמערקטע דערויף נאך, דאס זיינען בטטענס דיא שוריגאלטען אויף דער שוריגאלטען-פרבינג אונד נכט אן דען נענגען אהרען פאלאטין האבען. וואריין זיך דאן קלאר אויף דיא פרבינג בעגאנגען. אום דיעזעלבע אבער שאן אים עגכסטען מאמענט צו פערלאססטן אונד זיך אים דעם הייזע צו עגטפערנען

קלאר בעגאנג זיך אן דיא רעדאקציאן דעם „פענטעלנשען;" וואו ער מיט עמיל סעמענע צו-אטטענטראף. דעם ער, וואוא נאך אנדערען, דע-נען בר אויף דער גאססע בעגעגנעטע זיינע אב-זכטע קונדגאב, ער ווידער דען אבגעאר"נעטען הערמאנן דורכפ"ינגלי. מיט אייגעם דרקנן שאאק בעוואגטעט גינג נון קלאר אין בעגלייטונג דעם נעגיי אויף דען מוזעאטריי. אונד נאכדעם וויא גע-נען האלב 2 אוהר אין ע"אפהזוג בעגראבט. דאסס דיא נעשלאסענע זיטצונג דעם אבגעפרדנעטען הייזעס באלד צו עגדע זיין ווידער, שטעללטען זיא זיך אן דער עקע דער שאנדאר"נאסס.

קוירץ פאר 2 אוהר גינג אטטא הערמאנן מיט דען אבגעפרדנעטען ערמונר מענצעי אונד נאך אין. טאראך רוהיג דורך דיא שאנדאר"נאסס. אלס פלאטצליך אן דער עקע קלאר אונד סעמענע אידם אין דען וונג טראטען אונד אן דעם וויטטערגעהען פערהנדערטען. אגעגראבט ריף הערמאנן דען ביידען יינגען לייטען דיא וואר"טע: „וואס וואל-לען זיא זאגען צו. קלאר טראטט נון נעהער אן הערר-מאן הערמאן מיט דען וואר"טען: „זיא זנד אין עלעגי דער פ"יינלינג? דאס האבען זיא פרבאט אויגער שטונדע בעוויזען!" דיעזע וואר"טע בעגלייטעטע

דיא רעדאקציאן אונד אדמיניסטראציאן בעפינדעט זיך Schiffmannsgasse 6, Budapest, וואהין אויך דיא פרענומעראציאנס „עפלדער צו זענדען זינד".

איזעראטע ווערדען בילליגסט בערעכנעט.

וואהלבעוועגונגען.

נאך איטט דער ריכטטאג נכט גשלאפטען, אונד דאך ווידר אויפהאלד פאן יידישן דער וועלטער וויא דער פארטוידיגונג אונד קאנגרעדאשען מיטטטיג מיט. דרייא הערפאראגענדע אבגעגרדנעטע האבען שאן דיא ערקלערונג אבגעגעבען, דאסס זיא דא דך קיינער דער אים ריכטטאנ בעשטע. הענדען פארטיין אנשליטסען קאנטען. בארין, באלטהאזאר הארוואס אונד נראף איינען יושטי-דער לעצטערע דען מאן „אינדוסטריע-נראפען" נענגט, ווייל אר דך דערר שאפר-מיט דער לאנג דער אינוהטס"ילנען אדער גע-ווערבטס"ייבענדע אבגיבט. האט לעצטען זאנט-מאנ פאר דען וואהלערן דער „אינגערן שטאדט" אין בודאפעסט דא איהן צו קאנדי-דירען בעשלאסטען האבען, נעשפראכען. ווער עגט-נעדמען זיינע רעדע פאלגענדעס: „דיעזער בע-צירק איטט אינטס פאן פאנזין דעאהן פערטרעטען ווארדען. פאן דעם מאننע. דער אונזערע יעטציגע

נעגאר"דנעטען וואר. דער אבגעגר"דנעטע אטטא הערמאנן וואורדע נעמליך דורך צוויא שיכער וועדראוואוס צערטסט וואר מאנן דאנן סהעסליך בעשטאפט אונד שליעסליך אנזאר מיט איינעס גע-לאדענען רעוואלווער בעדראהט, זא דאס דער אבער-פאלכעגע דיא היטפע דער פאליציא אין אנשפרוך נעהמען אונד איינען דער אטטענטעטער פערהאפ-טען לאססטן מוסטטע.

וויא בעקאנגט האט דער אבגעגר"דנעטע אטטא הערמאנן שאן פאר איינגען וואכען אין אפ-פענער יזאצונג דעם אבגעגר"דנעטענהייטס דארוף הינגעוויעזען. דאס דיא אנטיסעמ"טישען אבגעגר"דנעטען מיט נאנץ פרעמדן פערזאנען אין דען נענ-נען דעם הייזעס אידרע צוזאמענקנפפען אבהאל-טען, וואריין דאנן דער פרעזידענט דען קוויטטאנ-אינגעפרדערט האט, זאלכע אינדרינגלינגע פער-נער אבצישאפפען. דער קוויטטאנט קאם אויך דיע. זער וויזיגע דעם פ"עזידענטען נאך אונד זא בעשאה-ע. דאס אין מיטאר ביישער דעם „פענטעלנשען." נאמענס עמיל סעמענע, ערסט פאר איינגען מאנען אונס-עוויזען וואורדע.

הייטע פארמיטאגס אום האלב 12 אוהר הייעלט זיך אים ביבליאטהעקצימער אין אנדערער „פענטעלנשען;-טיאר-ביישער נאמענס ווילהעלם קלאר, איף. אלס פלאטצליך דער אבגעגר"דנעטע הערמאנן אין בעגלייטונג דעם קוויטטאנס אינס צימטער טראט: „דאס איטט ערז" אויף דיא מיט-ארבייטער דעם „פענטעלנשען;" אין מטרקוס מאכטע. דער קוויטטאנ טראט אויף קלאר צו אונד ריכטעטע אן איהן דיא פראגע, וואס ער דארט זוכטע. דער אבגעשפראכענע אנטוארטעטע, ער וויא מיט דעמזעלבען רעכט וויא דער הערר אבגעגר"דנעטע אים הייזע, אלס שוריגאלטס, דער קוויטטאנ בעמערקטע דערויף נאך, דאס זיינען בטטענס דיא שוריגאלטען אויף דער שוריגאלטען-פרבינג אונד נכט אן דען נענגען אהרען פאלאטין האבען. וואריין זיך דאן קלאר אויף דיא פרבינג בעגאנגען. אום דיעזעלבע אבער שאן אים עגכסטען מאמענט צו פערלאססטן אונד זיך אים דעם הייזע צו עגטפערנען

קלאר בעגאנג זיך אן דיא רעדאקציאן דעם „פענטעלנשען;" וואו ער מיט עמיל סעמענע צו-אטטענטראף. דעם ער, וואוא נאך אנדערען, דע-נען בר אויף דער גאססע בעגעגנעטע זיינע אב-זכטע קונדגאב, ער ווידער דען אבגעגר"נעטען הערמאנן דורכפ"ינגלי. מיט אייגעם דרקנן שאאק בעוואגטעט גינג נון קלאר אין בעגלייטונג דעם נעגיי אויף דען מוזעאטריי. אונד נאכדעם וויא גע-נען האלב 2 אוהר אין ע"אפהזוג בעגראבט. דאסס דיא נעשלאסענע זיטצונג דעם אבגעגר"דנעטען הייזעס באלד צו עגדע זיין ווידער, שטעללטען זיא זיך אן דער עקע דער שאנדאר"נאסס.

קוירץ פאר 2 אוהר גינג אטטא הערמאנן מיט דען אבגעגר"דנעטען ערמונר מענצעי אונד נאך אין. טאראך רוהיג דורך דיא שאנדאר"נאסס. אלס פלאטצליך אן דער עקע קלאר אונד סעמענע אידם אין דען וונג טראטען אונד אן דעם וויטטערגעהען פערהנדערטען. אגעגראבט ריף הערמאנן דען ביידען יינגען לייטען דיא וואר"טע: „וואס וואל-לען זיא זאגען צו. קלאר טראטט נון נעהער אן הערר-מאן הערמאן מיט דען וואר"טען: „זיא זנד אין עלעגי דער פ"יינלינג? דאס האבען זיא פרבאט אויגער שטונדע בעוויזען!" דיעזע וואר"טע בעגלייטעטע

דיא רעדאקציאן אונד אדמיניסטראציאן בעפינדעט זיך Schiffmannsgasse 6, Budapest, וואהין אויך דיא פרענומעראציאנס „עפלדער צו זענדען זינד".

איזעראטע ווערדען בילליגסט בערעכנעט.

איינעם אנדערן אונגאריישען יודען, ס׳ וי ק ש. דער דען מ׳בשטמעט. אונשערריכט איז זא האהע שטיפ נעבראכט האט.

* (א ז ה ר ה.) הרב הגאון אב״ד דקק צלם נ״י שאל מאתנו להודיע אל הרבנים ומנהיגים למען יזהרו את בעלי בתים בסחלות״ם הקדושים, שלא ליקח יין אדום על חג הפסח הבע״ל. כי גדולה סכנה מאוד, ודי לחכימא ברמיזא.

לאטעריע-ציעהונג פאם 29. מעריץ.

בודאפעסט	76	23	38	72	20
ליינץ	51	14	46	69	3
טריעסט	72	88	45	72	79

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער:
יקותיאל הלוי לעדערער.

קאנקורז.

אן דער אזראעליטישען פאלקסשולע צו דייטשסרייץ (קאמיטאט אדענבורג) איז דיר אויר הבע״ל דיא שטעללע אויגעס עלעמענטאר לעה דערס מיט איינעם אחרעגעגעהאלט פאן 350 פל׳ צו בעזעטצען. הערוויך רעפלעקטירענדע, וועלכע דער הבע״ל דייטשען, דייטשען אונד אונגאריישען פראכע מעכטיג זיגר אונד זיך איבער שפרעכען רעליגיאן דזטשליכען לעבענסוואנדעל איטוויזען קאנען, וואהלען ביז חה״מ פסח הבע״ל אידהע צייגניסס אן דען נעפערטיגטען פאר״שטאנד איינ. זענדען.

אונגאטיץ שפיגעל. פאר״שטעהער.

כשר של פסח וויין כרם של ישראל

אללען אונזערען ס. מ. ווייטקונדען מאכען ווייר הייטיט בעקאנט, דאס ווייר איך הייער אין דער לאנד ווייר, אונזערע ראמהע, וויינע אונד שללער ווייניע איינגעער מאכטונג, וויא איך שלוויאדיין אונד טרעבער-בראנט. וויין של פסח. איינגעס עראיינט. צו דען בוללעטטען פרייזען צו אפפערירען. צור עלייכטערונג האבען ווייר איך 4 שטייג מוסטר-פאסקל פיר וויין, וויא איך פיר בראנד-וויין איינגעפיהרט, אונד בערעכנען וועלכע:

1 מוסטער-פאסקעל כשר ראסהווין של פסח 2 פל׳ 20 קר
1 „ שלוויאדיין 4 פל׳ 20 קר
1 „ טרעבער 3 פל׳ 20 קר

אין דען פרייזען איזט פאקט-פרייס שאן איינגעגעגעבען איך פולגענדע קאנען פרייזאנטע, וויא איך הבשיר פאן אב״ד דק״ק אלולאק צינזענדרעט ווערדען.

M. Lang & Sohn
in Ilok (Syrmien) a/d Donau Dampfschiffs-Station.

נעשעפטסבעריכט

דער לעטצטען וואָכע.

געטריידע-נעשעפט. פאן ווייצען וואר-דען זעהר וועניג פעזיקפאס צום פרייזע פאן 9.10 בזו 9.90 גולדן.

קאָרן 8,05—8.35 גולדען.

גערסטע אזטסטרייאשע 7.00—7.35 גול. מאלצ-וואארע 8.75—10.25 גול.

חאפער 6.95—7.25 גול.

קוקורוץ 6.25—6,60 גולדן.

רעפס קאָלד 13.75—13.85 גולדן.

קלעזואמען, אונגארישער לוצערנע 52—65 גולדען.

לייזואמען, —.12 גולדען.

האָפהקלעז, 62,—.65 גול.

חאנזואמען, 14.50 גול.

רעפסקוכען 6.10 גול.

רובאל האפעלא האפטערס 42,00 גול׳ פיר 100 קילאגראם.

קנאפערן אונגארישע פרישע —.— גולדען.

ווייטשען —.— גול. ע״ן נאך קוואלישעס.

מאהן, גרויער —.27 גול. בלויער גול. —.—30.00

ערד-עפפעל פיר 100 קילאגראם 2,40—2.50 גולדען.

קיסמעל 29.00 גול.

אנבוי-ווינקען —.— גול.

וואכס אונגעריש 146—147,50 גולד.

האָניג גלעטטעריש 35—35,50 גול.

עזוטפטקען, נאפטא פלומפען 19,85 פל. פיר-בשיע 16.07 פל׳ אב בודאפעסט.

עזוטפטקענסם (לקוקאר) סלאוואקישער 22.50 גולדען.

הילזענפרוכטע: נאפטא ווייטע באהנען 9.00 10.00 פל. בריטע באהנען 9.50 בזו 10.00 פל. צווירעל 11.00—12.00 פל. נעשאקטע 6.50—7.00 פל. ערבזען 9.50—11.00 פל. נעשעלטע 15.00. לינזען 12.00—18.00 פל׳ יין נאך קוואלישעס. הירזע 7.30 פל. הונזערען 11.50 13.00 פל. (אללעס פיר 100 קילאגראם)

מעהל-פרייזע פיר באללען צו 100 קילאגראם אב בודאפעסט, נטו:

8½	8	7	6	5	4	3	2	1	0
10.70	12.20	13.20	14.20	15.20	15.80	16.60	17.50	18.00	18,50

גולדען.

קליע פייע 5,00 גול. נאפטע 4.70 גול.

שפיריטוס, ראוואארע אן דאסטעע 29.00 —.—

ען נאפט 29.50 פל. אין קאנוען 29.75—30.00 פל. פיעס-העפטע-שפיריטוס 33.20—33.25. ראפינאד 31.25—31.75 פל פיר 10000 ליטער-פרעצענט, אדער פאס. עקספורט קאפסטע

פעטראלעום אמעריקאנישעס אויסשוצ-צאללע 23,50 גול. פיר 100 קילאָ.

אונשליטט (הלב) 49,00—50,00 גול.

שפעצעריוואארען. צוקער ראפינאד 42.30 פל. מעריס 41.30 פל. פילע 39.75 פל. ווייפעל-צוקער 44.50 גול.

נאיס-פללע 62—62.50 פל. פר 56 קיל.

קיצע-פללע, שווערע צו —.— גול. פיר 100 שטיק.

פעפפער שלאנפפעפער-מארק. בייא דעם אם 21-סטן ד. מ. הויט אין פעסט אבגעראלטע-גען וואָכענמארקט וואורדען 1505 שטיק נאקי. אונד 2188 קלין-פיעה צו מארקטע גענראמט. היזאן וואורדען פיר-קויפט: 41 שטיק שטיער, פיר שטיק פאן 120—210 גול. דען — 877 אקסען דאס מאער פאן 190—390 גולד. 310 קידע, דאס מאער פאן 150—240 גול. 226 פעלק קידע דאס מאער פאן 100—160 גול. 51 שטיק בייפעל, דאס מאער צו 160—270 גולד. 936 שטיק קלעבער, דאס שטיק פאן 44—8 גולד. שטיק 1222 לעמעער דאס מאער פאן 5.—4,50 גול. פרייזע פיר 100 קילאָ: אקסענפלייש 51—54.50 גולד. — קוה-פלייש 50—53 גולד. קאלב-פלייש 55 — 58 גולד.— אונד בייפפל-פלייש 45—45 גולדען.

דיא נייעסטע ערפינדונג

איזט דאס נאך פראפעסאר באאנד אים אמעריקא נו-פערבעסערטע **אלאסטישע ברוכבאנד** פאן אללען-עזר, וואוהרל פיר ערזען אדם אויך דיר דאסטן אנד קינדער; וועלכעס איזט אנד פערזען אים דיינען נוטסי קעפסליך קאנשטווארים אונד דאס דען גוזוק. דאס עס וועלכעס דיא פעראלטעטען בריכע אין קינדעסטער צייט אין דיא גוליכע לאנד בריינגט. פרייז: איינמאנד פאן 6—7 גולדען, דאפפעלט פאן 10—15 גולדען. פיר קינדער אים דיא הלפטע גול. לינגט.

נאסטס לאנד אין מיטטעל-שפרייצען, לוסט-פאלטטען, בעטטס-אינלאנד, נוטסי-שפרייטטען אונד אללע נוטי-וואארען-אריטקעל. — דיא בוכבינדערין בייטטע אונטע-בען אב רענטס, לוקס אדער דאסטעלס, וא איך דיא ליזוויטיגן.

MORITZ POLITZER, k. k. Bandagist,
Budapest, Franz-Deákgasse.

פרוכטפרייזע דער קארנדאללע פאם 29 מעריץ.

הערזנען בעקאנטען הייזבעזיצער מעמעשוואר׳ ערשיען איין יונגער אנבעקאנטער מאן אונד א. בערנאס דעם אין דער מיטע אויפוועגנדן שייבער. מערבען איינען בעשלאפסקנען בייגאָ. דאס מער. בען מרוב דאס שייבען זיינעם הערן הזיין. דאך אלס עס ווערדט הערויסקאם אים זיך צו ערקונ׳ נען. פאן וועם דער בייגאָ נעזוכט ווארדען. ווא׳ דער פרעמדע בעשוואר ערשיינען ווארדען. דער מע׳ מעשוואר אפּפּעטעדען בייגאָ. דער מע׳ נאגיאר אבערשטאנד דיא אונטערשיפּ׳ דאס ציטעלבאר בידער עריוועטען פעלעל דיא ענטשעדענדען פרעגונגען טראך.

• (איין רובאטענמאט אין דער האוועגאנס.) אויף דעם בעלעבטסטען אָרט דער אינגען שאדט. אין אונטשעטלבארער נעהע דער פאליצי. וואר׳דע דעמאנאד אם העלליכטען מאנע אין אינגם נע׳ שעפּטלאדען אין ריובאנאפאל פרעאכט. וואר׳ בער ווי אלעגעדעם פרעאדען; אין דיא מעער׳ שטעפּ׳ פענהאנדלונג דעם ״ווים קאם הינגאנאר. מטשאטס אין פרעמדער מאנן אינד פרעלאנטע מעגרשיט׳ נ׳צינא׳ר׳ן שפּיצען צו קיפּען. אים נע שעפּטע וואר נור אין 17 יעהרינער נעהילפע אנוזע׳ קונד׳ דער קיפּער אין דעם ווינשטען נעגען׳ שטענדע פאלגענע. דער אינבעקאנטע האנדעל׳ מע לענגער צייט אים אינע צ׳נאר׳ן. שפּ׳שנע׳ אלס פלאטצלך דער האנדלונגסגעהילפע בע מערקטע. דאס דער קיפּער אינע פפּיפּע אין דיא מאשע זינגס אבערצ׳צעהרן דען ער אויף דעם לינקען ארטע העלט גלייטען לעבם. דער יונגע קאפּטען פרעלאנטע דיא נעשטאהלענע פפּיפּע צ׳ירן. דאך אין דיזעם מאמענט שטרעצט דער פרעמדע אויף איהן לאס דריקטע איהן אין דיא וואנד אינד פונג איהן צו ווארנען אן. דער אבער פאללענע שריע אים לעבענסקרעפטען אונד שטאפּפּטע מיט דען פוסען, ביז דער אטמענטעער איהן ערריך מאנגס נעפּאנגען אונד אויך דעסען לעבענסוויינ אנגע׳ נאמען. דיא שיזיטען אין דען בעריטטסטען שאריזע ריסטוראנטס אונד מאכטען קיינען אונטערשיד צוישען שבת אונד וואכנטאג.

דאנערד שריעב נור ווענען אן מוטטער אונד שוועס׳ טער אונד דאנן אויך נור קורצע בריעפ׳, מחילה וויל דיא רוישענדען אונד אנשטרענגונגען פרענגונגען דען נאפּ׳ מען אחיהר צייט אין אונשאריך נאכטען. מחילה וויל דיא זיך מוטטער אונד שוועסטער נענגנאנד׳ שעטען. אירגד יעפּצטנע לעבענסוויינ אינגענשטעהן.

מאר לאזט מיך דיא נאכריכט, דאס מיין מאנדל אונד אינדע׳ ווענען אבער זיך אין מעם בעפּינדען אונד זיך מיט דעם אלטען קונזוואלדער אינטגרירנס תפּסיר, ווא אין דאנצינ׳שלאנ. אים קלונער מאנן זאה נר אין, דאס דער קונזוואלדער ווינשען ווארדע. דיא שנקונגסאקע צוריקנעהמען.

״עצט ווירד דער אלטע סך אין זיין קאנקנ׳ נעסטע ריזען,״ זאגט ער. ״אונד אלע דריא ווערדען סך בייסען אונד שרענען בעשאדיגן. — דא ווירד עס שווער האלטען שאנדאנס צו בלייבען אונד נכסם הערוסצוריקען. אם בעסטען ווירד עס זיין, אין דע׳ מצע סך דיזער פרעזוכונג נאר נכם אים אונד נעהם נאר נכם נאך מעם. וזענן ווד זאגלך פאן הער אבריינן, אום אין אישאלען אחתרצ׳ואנדרן, זאך בריינכן סך דיא בר׳עסע נאר נכם צו פרעסען אונד אך קאנן סך שטעללען וויא וזענן אין פאן נאר נכם וזחסם. דיז אל׳ מען האט אין שלאנגאנגאלל נעטראפען. אונד ער ווירד עס וזאהל נכם לאנגע מעהר מאכען. וזענן ער ערסט פארט אים — מיט דיזן בריעפן פרעזנגאטען ווערדע אין שאן פ׳ען. מיינר קליינען פריא אנזר דאך דאס אין דעסען אונד אויך דעסען לעבענסוויינ אנגע׳ נאמען. דיא שיזיטען אין דען בעריטטסטען שאריזע ריסטוראנטס אונד מאכטען קיינען אונטערשיד צוישען שבת אונד וואכנטאג.

דאנערד שריעב נור ווענען אן מוטטער אונד שוועס׳ טער אונד דאנן אויך נור קורצע בריעפ׳, מחילה וויל דיא רוישענדען אונד אנשטרענגונגען פרענגונגען דען נאפּ׳ מען אחיהר צייט אין אונשאריך נאכטען. מחילה וויל דיא זיך מוטטער אונד שוועסטער נענגנאנד׳ שעטען. אירגד יעפּצטנע לעבענסוויינ אינגענשטעהן.

מאר לאזט מיך דיא נאכריכט, דאס מיין מאנדל אונד אינדע׳ ווענען אבער זיך אין מעם בעפּינדען אונד זיך מיט דעם אלטען קונזוואלדער אינטגרירנס תפּסיר, ווא אין דאנצינ׳שלאנ. אים קלונער מאנן זאה נר אין, דאס דער קונזוואלדער ווינשען ווארדע. דיא שנקונגסאקע צוריקנעהמען.

״עצט ווירד דער אלטע סך אין זיין קאנקנ׳ נעסטע ריזען,״ זאגט ער. ״אונד אלע דריא ווערדען סך בייסען אונד שרענען בעשאדיגן. — דא ווירד עס שווער האלטען שאנדאנס צו בלייבען אונד נכסם הערוסצוריקען. אם בעסטען ווירד עס זיין, אין דע׳ מצע סך דיזער פרעזוכונג נאר נכם אים אונד נעהם נאר נכם נאך מעם. וזענן ווד זאגלך פאן הער אבריינן, אום אין אישאלען אחתרצ׳ואנדרן, זאך בריינכן סך דיא בר׳עסע נאר נכם צו פרעסען אונד אך קאנן סך שטעללען וויא וזענן אין פאן נאר נכם וזחסם. דיז אל׳ מען האט אין שלאנגאנגאלל נעטראפען. אונד ער ווירד עס וזאהל נכם לאנגע מעהר מאכען. וזענן ער ערסט פארט אים — מיט דיזן בריעפן פרעזנגאטען ווערדע אין שאן פ׳ען. מיינר קליינען פריא אנזר דאך דאס אין דעסען אונד אויך דעסען לעבענסוויינ אנגע׳ נאמען. דיא שיזיטען אין דען בעריטטסטען שאריזע ריסטוראנטס אונד מאכטען קיינען אונטערשיד צוישען שבת אונד וואכנטאג.

דאנערד שריעב נור ווענען אן מוטטער אונד שוועס׳ טער אונד דאנן אויך נור קורצע בריעפ׳, מחילה וויל דיא רוישענדען אונד אנשטרענגונגען פרענגונגען דען נאפּ׳ מען אחיהר צייט אין אונשאריך נאכטען. מחילה וויל דיא זיך מוטטער אונד שוועסטער נענגנאנד׳ שעטען. אירגד יעפּצטנע לעבענסוויינ אינגענשטעהן.

מאר לאזט מיך דיא נאכריכט, דאס מיין מאנדל אונד אינדע׳ ווענען אבער זיך אין מעם בעפּינדען אונד זיך מיט דעם אלטען קונזוואלדער אינטגרירנס תפּסיר, ווא אין דאנצינ׳שלאנ. אים קלונער מאנן זאה נר אין, דאס דער קונזוואלדער ווינשען ווארדע. דיא שנקונגסאקע צוריקנעהמען.

״עצט ווירד דער אלטע סך אין זיין קאנקנ׳ נעסטע ריזען,״ זאגט ער. ״אונד אלע דריא ווערדען סך בייסען אונד שרענען בעשאדיגן. — דא ווירד עס שווער האלטען שאנדאנס צו בלייבען אונד נכסם הערוסצוריקען. אם בעסטען ווירד עס זיין, אין דע׳ מצע סך דיזער פרעזוכונג נאר נכם אים אונד נעהם נאר נכם נאך מעם. וזענן ווד זאגלך פאן הער אבריינן, אום אין אישאלען אחתרצ׳ואנדרן, זאך בריינכן סך דיא בר׳עסע נאר נכם צו פרעסען אונד אך קאנן סך שטעללען וויא וזענן אין פאן נאר נכם וזחסם. דיז אל׳ מען האט אין שלאנגאנגאלל נעטראפען. אונד ער ווירד עס וזאהל נכם לאנגע מעהר מאכען. וזענן ער ערסט פארט אים — מיט דיזן בריעפן פרעזנגאטען ווערדע אין שאן פ׳ען. מיינר קליינען פריא אנזר דאך דאס אין

מאנגס נעפּאנגען אונד אויך דעסען לעבענסוויינ אנגע׳ נאמען. דיא שיזיטען אין דען בעריטטסטען שאריזע ריסטוראנטס אונד מאכטען קיינען אונטערשיד צוישען שבת אונד וואכנטאג.

דאנערד שריעב נור ווענען אן מוטטער אונד שוועס׳ טער אונד דאנן אויך נור קורצע בריעפ׳, מחילה וויל דיא רוישענדען אונד אנשטרענגונגען פרענגונגען דען נאפּ׳ מען אחיהר צייט אין אונשאריך נאכטען. מחילה וויל דיא זיך מוטטער אונד שוועסטער נענגנאנד׳ שעטען. אירגד יעפּצטנע לעבענסוויינ אינגענשטעהן.

מאר לאזט מיך דיא נאכריכט, דאס מיין מאנדל אונד אינדע׳ ווענען אבער זיך אין מעם בעפּינדען אונד זיך מיט דעם אלטען קונזוואלדער אינטגרירנס תפּסיר, ווא אין דאנצינ׳שלאנ. אים קלונער מאנן זאה נר אין, דאס דער קונזוואלדער ווינשען ווארדע. דיא שנקונגסאקע צוריקנעהמען.

״עצט ווירד דער אלטע סך אין זיין קאנקנ׳ נעסטע ריזען,״ זאגט ער. ״אונד אלע דריא ווערדען סך בייסען אונד שרענען בעשאדיגן. — דא ווירד עס שווער האלטען שאנדאנס צו בלייבען אונד נכסם הערוסצוריקען. אם בעסטען ווירד עס זיין, אין דע׳ מצע סך דיזער פרעזוכונג נאר נכם אים אונד נעהם נאר נכם נאך מעם. וזענן ווד זאגלך פאן הער אבריינן, אום אין אישאלען אחתרצ׳ואנדרן, זאך בריינכן סך דיא בר׳עסע נאר נכם צו פרעסען אונד אך קאנן סך שטעללען וויא וזענן אין פאן נאר נכם וזחסם. דיז אל׳ מען האט אין שלאנגאנגאלל נעטראפען. אונד ער ווירד עס וזאהל נכם לאנגע מעהר מאכען. וזענן ער ערסט פארט אים — מיט דיזן בריעפן פרעזנגאטען ווערדע אין שאן פ׳ען. מיינר קליינען פריא אנזר דאך דאס אין

ראן לייט אונד דיא שלוסס ערייפ׳. אלס דער יונגע מאנן אויף דיא שטראססע הינטאיילטע. וואר׳ דער אטמענטעער בעריטס אם עגרדענגע שפּיר׳ לאן פערשוואונדן. אם נעשלאססענען פלאקאלע ליעס דער אטמענטעער זיינען אבערצ׳צעהער וואמסט דער נעשטאהלענען פפּיפּע צוריק, וועלכע נעגענשטענדע צור פאליציי נעבראכט וואורדען. — דער שנידע וואר נאך דיזעם פאר׳אללע פערשריבען. דער קאמפּס וואר ווערדע אים נעשטפּפּע אונד דאכטע נאר ניכט מעהר אין דא מאנלנדיכט דער ערגרי׳ פונג דעם אטמענטעערס. אלס זיך פלאטצלך דיא לאדעגטהירע אפּפּעטעע אונד דער אטמענטעער אין איינגעע מעזיזען מיט לעבעכלנדער מינע אים נעשעפּ׳ טראט. דער קאמפּס וואר אים פערסטע איינגעבליק נאנץ עגטשטעצט אבער דיזעם ווע׳ דרזעהען, דאך אלס דער אונבעקאנטע איהן ער׳ וועגט, ער מאנע איהם ווינטע אבערצ׳צעהר, דען ער היער פערנעסטע צוריקגעבען. ליעף ער אויף דיא נאסטע הינס הלטע זיך פאליציי׳ליכ היל׳ פע אונד ליעס דען אטמענטעער פערהאפטען, צור פאליציי נעבראכט עגטשטעע זיך דער פער׳ האפטעטע אלס איין בערטבטנגער גרינד, נאמענס נאדמאטס ווארד. דער בעריטס אפּטער אבגעשטאפּט וואר׳ בים פערראך אנד בעד אטמענטעער אן, דאס ער דען קאמפּס, אנדעס ער איינען לאנדס מאנן צו ערקונגען גלייבט. נור קוסטען וואלטעט אונד איהם ניכט צו לייד צו עטהאן האבט.

• (ריעללראזענבערג.) דיא קאנגליכע מאטעל האט דאס אדמהיר דעם מע׳ מעשוואר׳ער נעריכטסראך אין דער אנגעדענהיט דעם דזעללס באמטאר׳ — דאזענבערג פאן צוויי יאה׳ רען אויף 6 מאנאטע הערארעסטעט.

• (בים מארק ווילל אבדאנ׳ קע.) אום בערלין ווירד בעריטס׳ פרעסט דאס בעריטס דאס אפּטעל מט דיזעם ריקטטשע נעדראהט. דאס מאן עהנליכען איטס׳ רונגען זיינערזיטס מעהר מיינען גלויבען שענקט. נון מאכט מע׳ דערעסטאר׳ווירקליך ערנסט מט דער זאכע. דער דיעסקאנצלער בעסמארק אונד בעההער גליכצייטיג אויך מינסטער׳פרעזידענט. מינסטער דעם איסערן אונד האנדעלסמינסטער דעם קאנגי׳ ריכם פ׳יסען. דיעזע דריא מינסטער׳ שטעללען ווילל נון בעסמארק אום עדען פריין נעדרעדעלענען אונד בלאנדאס אט אלס דיעסקאנצלער בעהאל.

ניכט זאגען. אך ווערדע איהר אינערהאלב דען בריעף פאר׳נעהמלען אונד זיא אין דער מיינונג בעלאסען, דאס מוטטער אונד שוועסטער זיך נאך אין נאכאך בעפּינדען.

ער שטעקט דען בריעף ראש אין דיא מאשע אונד בעגאנג זיך אין דאס צימטער אינער נעמאהלן.

״גלייבטע,״ רעדעט ער זיא אן, ״דאס דוא דאס אייזער לעבען נאך ניכט באלד וואס? אך פ׳רד, דאס מע דיינער נעזונדהייט ניכט לייגנגי׳ צוערגלך איזט. דוא ווערסט בלאסס אונד אנגעגרייפען איזט.״

דאגעגד ערזאכטע; דאס אילבט זיא אויף איהר׳ דען מאנן צו, שלאגט בידע ארטע אום דיזען האלז אונד פלוסטערט איהם עטוואס אינס אהר.

״אה,״ וואגט מאר לאזט, ״אום דאס דער גרונד! אזוטאטער אום מע הילינע פפּלכם. דאס ווד וואכלד אלס מענלך דיזען אנשטרענגונגען אונד אויפ׳יינגרנג פ׳ינגונגען עגטפּרעכען. דוא דיין קאמפּס׳פרעכען הער׳ ביא אונד לאסט אינמאקען, ווד דיזען מארגען אין אלדער פרייה נאך אימאלי׳ אן אז?״

אין מעם וואראטס מאן פרינגבנגס איהם אנס׳ ווארט מאן מאר אונד דאדורך; אין שווייטער ברייף קאם אונגראפּפּגס צוריק; עס שאגט דארויף דיא בעטראקנג, דאס דער מרעקטאס אבגעריזס זיא אהנע אנגעגבנגן צו האבען, וואהרן מאן איהם דיא בריעפע נאכלעסנקיס דער יונגען לייטע. דער קונזוואלדער אבער שפּראך:

״אך דורכשיין דען מאמען. ער ווילל ניכם הער׳ דער בריעפ׳ דען. אך פ׳רכטע. דאס אין איהן בעשטיס׳ מען קאנגנט, מאן דיינער בייטע עטוואס ווידער הערוס׳ גזוגבגן.״

(פערזעטצונג פאלגט.)

פאָליטיק.

דער ערבשלייכער.

(18-ט דאָקטאָבער.)

פרוי מאַרגאָל איז אויף דאָס כעסט צו. שטיצעט פאַר דעמאָלטיגן נייעראַ אונד עריפּאָ. דיא דאָנד דעם קראַנקזן, דיא דאָ סיס קיססין אונד מרתיגען בעדעקט דאָ. קאָנגסט דיא מיר פערצייהען, מיין פאַטער?" פאַרגאָט דיא שלוכצעדר.

„נינט אויך דאָנד דיר צו פערצייהען", דאָנט דער קראַנקע. „איך דאָנד פאָלגטער דיינע פערזענגונד צו ער-בעסיגן. איך דאָנד דאָס אונד נייוויס נעגען דיך נעדאַנ-דעלט, אונד וואָס שליסטער איז אַלס דאָס. איך דאָנד וואַרטיגליך דורך מיין נעלד דיינע ענגערע פאַכטער-גלייקיך נעמאַכט, אונדערס איך דיא אין איינגן כאַראַקטער-לאָגן סטגנטן פּסטפלטס; איך דאָנד מיר דאַריבער דיא בעסטפרסטן פאַרוורדיגע צו פאַרגען."

„נינגן דיא מיר נור פערצייהסט, מיין פאַטער, דאָנן איז אַלַלעס נוט." דיא דאָנד דאָס איך נאָך דייזער פאַר-צייהונג נעשאַכטיגט? „דיא דער דורסטיגע דייש יז נאָך דער קוילַלַע זעהנס, דיא דאָנד איך סיך נעזאָהנס, דיין אַנלייטען צו שוין, דיינע שטיפטס צו הערן, אונד דיינע הענד מיט קיססין אונד מרתיגען צו בעגעגנען?"

„טיינע קינדער, מיין נעטעס קינד, דיא וואַסטלעס פיטיגע קראַנקן אויף מיין הויפּט! נאָפּט וענגע דיך אונד לאַסט דיך נאָך פיעל פריידע עלעבען! איך, איך קאָנן דיר ניכסס פאַדר נעבען; איך דאָנד אַלל, דאָס טייגע פרשענקע. אונד קאָנן דייזע פענקונג אָהנע אינוולליגונג אָפּ עסטעגנגרס ניכט ריקגענגיג מאַכען."

„וואָס קיסטדו סיך דיין נעלד, מיין פאַטער! איזט מיר דאָך דייג דייגע ווייטע-נעשענקע ו